

25.8.2025

Espoon kaupungin vakuutuspolitiikka

Sisällysluettelo

1. Johdanto	2
2. Vastuut ja roolit vakuuttamisessa	2
3. Vakuuttamisen periaatteet Espoon kaupungissa	3
3.1 Vakuuttamisen hallinto	3
3.2 Vakuuttamisen pääperiaatteet.....	4
3.2.1 Vakuutusmäärät	5
3.2.2 Omavastuut.....	5
3.2.3 Vakuutusyhtiöiden valitseminen	5
3.2.4 Muiden yhteistyökumppaneiden käyttäminen	6
3.2.5 Laki julkisista hankinnoista	6
4. Vahinkorahasto osana kaupungin vakuutuspolitiikkaa	6
5. Vakuutuksista ja vahinkomenettelyistä tiedottaminen	6

Vakuutuspolitiikan käsittely:

Tarkastettu	Rahoitusjohtaja Kaupungin johtoryhmä	10.4.2012 12.6.2012
Hyväksytty	Kaupunginhallitus Kaupunginhallitus Kaupunginhallitus Kaupunginhallitus	18.6.2012 2.6.2014 20.6.2016 25.8.2025

Vakuutuspolitiikan muutokset:

Päiväys / Tekijä	Kohta	Muutoksen kuvaus	Hyväksyntä
5.4.2012 / Johanna Kattelus	Koko asiakirja	Koko asiakirja	10.4.2012 / Reijo Tuori
21.5.2014 / Johanna Kattelus	Täsmennyksiä kohdissa 2, 3.1 ja 3.2.4	Päivitys	23.5.2014 / Reijo Tuori
27.5.2016 / Johanna Kattelus	Täsmennyksiä kohdissa 3.1 ja 4. Tarkennusluonteisia korjauksia koko dokumentissa	Päivitys	8.6.2016 / Ari Konttas
4.8.2025 / Mari Niittymaa	Teknisiä päivityksiä koko dokumentissa	Päivitys	8.8.2025 / Ari Konttas

1. Johdanto

Vakuutuspolitiikan määrittäminen ja kirjaaminen on tärkeä osa Espoon kaupungin riskienhallintaa. Kaupungin vakuutuspolitiikka noudattaa kaupungin riskienhallintapolitiikan linjauksia. Se määrittelee vakuuttamisen vastuut, toimintatavat ja periaatteet, ts. sen miten kaupungin henkilöstö ja palveluiden käyttäjät, omaisuus ja vastuut vakuutetaan vakuutuslaitoksissa. Kaupungin omaa, vakuuttamisen tavoin toimivaa vahinkorahastoa käsitellään myös lyhyesti. Vakuutuspolitiikan tavoitteena on ohjata vakuuttamista keskitetysti ja varmistaa, että vakuuttaminen toimii kassavirtaa ja tulosta tasoittavana keinona vahingon satuttua.

Kaupungin riskienhallintapolitiikassa korostetaan riskeiltä suojautumista ennalta ehkäisevin toimenpitein. Vakuuttaminen ei itsessään estä eikä rajoita vahinkotapahtumia, vaan ainoastaan pienentää näiden taloudellisia vaikutuksia. Osa vakuutettavasta riskistä jää aina organisaation kannettavaksi joko omavastuu-, ehtorajoitus- tai kustannustehokkuussyistä. Vahingoista syntyy lähes aina myös välillisiä kustannuksia, joita vakuutus ei korvaa. Siksi on tärkeää, että riskejä hallitaan organisaation eri tahoilla osana normaalia toimintaa mm. sisäisen valvonnan keinoin. Vakuuttaminen onkin ymmärrettävä sellaiseksi täydentäväksi osaksi kaupungin muuta riskienhallintaa, joka kohdistuu vain kaupungin olennaisimpiin vakuuttamiskelpoisiin riskeihin.

2. Vastuut ja roolit vakuuttamisessa

Konsernihallinnon toimintaohjeen 6§:n mukaan rahoitusjohtaja päättää kaupungin vakuutuksista. Näin ollen on perusteltua, että ohjaavan vakuutuspolitiikan hyväksyy kaupunginhallitus.

Näiden linjausten mukaisesti *rahoitusjohtaja*:

- päättää kilpailutettavasta vakuutussuunnitelmasta ja vuosittaisesta vakuutusturvasta
- päättää vakuutusten kilpailuttamisista ja niiden tuloksista
- päättää konserniyhteisten vakuutusmaksujen jyvittämisestä.

Kaupungin konsernihallinto ohjaa, koordinoi ja kehittää kaupunkikonsernin vakuuttamista keskitetysti. Konsernihallintoon kuuluva *vakuutusasiantuntija*:

- kehittää vakuutuspolitiikkaa ja ylläpitää vakuutusturvaa
- suunnittelee ja ohjaa konsernivakuuttamista
- ohjeistaa, neuvoa ja kouluttaa kaupunkikonsernia vakuutusasioissa
- seuraa vakuutusmaksu- ja vahinkokehitystä
- hallitsee vakuutusten vuosiuudistuksia
- huolehtii vakuutuskokonaisuuden kilpailuttamisesta ja siihen liittyvästä valmistelutyöstä hankinnan asiantuntijoiden kanssa
- huolehtii yhteydenpidosta vakuutusyhtiöihin ja muihin vakuuttamisen yhteistyökumppaneihin
- edistää osaltaan vakuutus-/vahinkoriskien hallintaa yhdessä kaupunkikonsernin toimialojen ja yksiköiden kanssa.

Vastuu vakuutuspolitiikan noudattamisesta on kaikilla kaupungin toimialoilla, yksiköillä ja vastuualueilla sekä konserniyhteisöillä soveltuvin osin. *Toimialat, yksiköt, vastuualueet sekä konserniyhteisöt:*

- vastaavat siitä, että vakuutuspolitiikan sisältö ja vakuutusturvien pääkohdat ovat oman organisaation tiedossa
- vastaavat vakuutusyhtiöiden suojeluohjeiden noudattamisesta tahoillaan
- seuraavat vahinkokehitystä vakuutusasiantuntijan kanssa ja huolehtivat korjaavista toimenpiteistä vahinkojen ennalta ehkäisemiseksi
- vastaavat siitä, että vakuutusasiantuntija ja/tai vakuutusyhtiö saa käytettäväkseen kaikki tarvittavat tiedot sekä vakuuttamista että vahinkojen selvittelytyötä varten
- huolehtivat siitä, että vakuutusturvan kannalta merkittävistä toiminnan muutoksista ja mahdollisista vakuutustarpeista käydään vuoropuhelua vakuutusasiantuntijan kanssa.

Kaupungin toimialoilla on nimetty vakuutusyhteyshenkilö / nimetyt vakuutusyhteyshenkilöt, jotka ensisijaisesti avustavat omaa toimialaansa ja yksiköitään vakuutusrutiineissa, sekä huolehtivat edellä luetelluista asioista yhteistyössä konsernihallinnon vakuutusasiantuntijan kanssa.

3. Vakuuttamisen periaatteet Espoon kaupungissa

3.1 Vakuuttamisen hallinto

Kaupunki käyttää keskittämistä vakuutushallinnon tehostamisessa. Kaupungin kaikkea vakuuttamista ohjataan ja johdetaan kaupungin konsernihallinnosta käsin. Kaupunkia koskevat vakuutusratkaisut suunnitellaan, kilpailutetaan, saatetaan voimaan ja kokonaisuutta ylläpidetään keskitetysti konsernihallinnossa. Näin noudatetaan yhtenäisiä käytäntöjä samankaltaisissa tilanteissa, estetään päällekkäistä vakuuttamista, estetään tahattomien vakuutusturva-aukkojen syntymistä sekä varmistetaan paras kustannustehokkuus vakuutusmaksujen ja -hallinnon osalta.

Kaikista kaupungin vakuutuksista päättää rahoitusjohtaja. Vakuutuskokonaisuus toteutetaan niin, että

- vakuutukset järjestetään pääsääntöisesti kaupunkitasoisen riskinsietokyvyn mukaan laajoina kokonaisuuksina, kaupunkikonsernilaajuisin sopimuksin. Kaupungin samankaltainen toiminta vakuutetaan yhdenmukaisesti huolimatta siitä, onko ko.

toiminta järjestetty peruskaupungin, liikelaitoksen tai kaupungin omistaman yhtiön kautta¹

- kaupungin konserniyhteisöt voivat halutessaan liittyä muiden kuin konsernihallinnon kautta järjestettyjen yhteisten turvien osalta kaupungin sopimuksiin kilpailutuksen yhteydessä, sekä tarvittaessa muutenkin hyödyntää kaupungin vakuuttamistapaa ja konsernihallinnon asiantuntemusta
- vakuutuskirjat ja -laskut kohdistetaan mahdollisuuksien mukaan sinne, missä vakuutettava etuus on, toimiala- ja/tai yksikkökohtaisesti (toimialoilla ja yksiköissä ei tämän lisäksi oteta erillisiä vakuutuksia)
- vakuutettu taho ilmoittaa kaupungin intra-sivuston, Essin, tai vakuutusyhtiön internet-sivuston ohjeita noudattaen sähköisesti vahingosta suoraan vakuutusyhtiölle, joka käsittelee vahingot vahingonkärsineiden ja asian parhaiten tuntevien kaupunkikonsernin yhteyshenkilöiden kanssa
- vakuutusten hankintasopimukset ovat toistaiseksi voimassa, mutta ne kilpailutetaan säännöllisesti. Toistaiseksi voimassa oleva sopimus mahdollistaa kilpailutuksen nopeallakin aikataululla tilanteen näin vaatiessa. Vakuutukset on mahdollista kilpailuttaa joko yhtenä kokonaisuutena tai eri ajankohtina useiden vakuutuslajien muodostamissa ”koreissa”. Kilpailuttamisen ajankohtaan vaikuttaa *voimassa olevan sopimuksen toteutuminen, vakuutusyhtiöiden palvelutaso sekä yleinen vakuutusmarkkinatilanne*. Kilpailutusprosessissa tarjouspyynnön pohjana oleva vakuuttamisen kokonaissuunnitelma ja valintapäätös viedään kaupunginhallitukselle tiedoksi.
- Vakuutusten vuositarkistusten yhteydessä vakuutusmääriä ja -tarpeita päivitetään, vakuutusturvaselvitys julkaistaan ja organisaatiota tiedotetaan mahdollisista muutoksista.

3.2 Vakuuttamisen pääperiaatteet

Espoon kaupungin eri tahojen riskien kartoituksissa on käyty läpi myös *vakuutettavia riskejä* eli

- *henkilöriskejä*, jotka toteutuessaan vaarantavat työntekijöiden, asiakkaiden, kuntalaisten ja/tai muiden terveyttä tai henkeä (esim. tapaturmat)
- *omaisuusriskejä*, jotka toteutuessaan kohdistuvat kaupunkikonsernin omaisuuteen ja voivat aiheuttaa häiriöitä toiminnassa (esim. käyttöomaisuuden tuhoutuminen)

¹ Esimerkiksi Tilapalvelut-liikelaitoksen ja kaupungin 100 % tytäryhtiöiden omistamat kiinteistöt ja kiinteistövastuut vakuutetaan saman vakuutuskokonaisuuden kautta yhtenäisin vakuutusmäärin, omavastuin ja vakuutusehdoin.

- *vastuuriskejä*, jotka toteutuvat vahingonkorvausvelvollisuuden kautta korvausvastuuna toiselle aiheutetusta vahingosta (esim. joku loukkaantuu kaupungin laiminlyönnin vuoksi)

Kaupungin vakuuttamisen pääperiaatteet ovat:

- *Lakisääteiset vakuutusvelvoitteet täytetään aina.*
- *Henkilöriskit vakuutetaan vapaaehtoisin vakuutuksin niin, että vakuuttamisella tuetaan kaupungin tahtoa pitää huolta työntekijöiden ja kuntalaisten terveydestä ja turvallisuudesta. Erilaisiin kaupungin järjestämiin palveluihin, ryhmiin ja toimintoihin kuuluvat henkilöryhmät vakuutetaan mahdollisimman yhdenmukaisesti.*
- *Erittäin suuret ja toteutuessaan talouden tasapainoon vaikuttaviksi arvioidut omaisuusriskit vakuutetaan aina kun se on mahdollista. Pienehköjä (alle 300 000 euron) omaisuusriskejä ei vakuuteta ilman erityistä syytä. Omaisuusvahingon aiheuttamaa toiminnan keskeytymistä ei pääsääntöisesti vakuuteta.*
- *Vastuuriskit ts. toiselle tuottamuksellisesti aiheutetut henkilö-, esine- ja taloudelliset vahingot vakuutetaan mahdollisuuksien mukaan koko kaupunkikonsernin kattavasti niin laajoin vakuutusehdoin, kuin markkinoilta on taloudellisesti järkevällä hinnalla saatavissa. Vakuutusyhtiöltä ostetaan samalla, usein monimutkaisten, vahingonkorvausasioiden selvittelypalvelua.*

3.2.1 Vakuutusmäärät

Lakisääteisten vakuutusten vakuutusmäärät, korvausten ylärajat, on laeissa ja muissa määritetty. Vapaaehtoisten henkilö-, omaisuus- ja vastuuvakuutusten vakuutusmäärät arvioidaan kaupunkikonsernin riskinsietokyky, vakuutuslajinäkökohdat sekä hyvä vakuutustapa huomioon ottaen.

3.2.2 Omavastuut

Organisaation riskinsietokyky ja -halu, sen maksukyky ja vakavaraisuus ohjaavat omavastuukäytäntöjä. *Espoon kaupungin talouden kantokyky puoltaa korkeiden omavastuiden käyttämistä*, mikä myös tukee osaltaan ennalta ehkäisevää ja huolehtivaa riskienhallintakulttuuria ja vastaa yleistä suurten organisaatioiden hyvää vakuuttamistapaa.

Sekä lakisääteisessä että vapaaehtoisessa *henkilövakuuttamisessa omavastuut ovat tyypillisesti kuitenkin alhaiset* sekä suuren vahinkotiheyden että vahinkokäsittelyn käytäntöjen toimivuuden vuoksi. Espoon kaupunkikonsernin vakuutusten omavastuut ovat määrältään 0–3 000 euroa henkilöihin kohdistuvissa vahingoissa, sekä vastuuvahingoissa.

Omaisuuteen kohdistuvissa vahingoissa omavastuu on pääsääntöisesti vähintään 300 000 euroa.

3.2.3 Vakuutusyhtiöiden valitseminen

Vakuutusyhtiöt myyvät yhtiönsä vakuutustuotteita ja samalla ottavat vakuutettavan riskin tai osan siitä kantaakseen. Vahingon sattuessa vakuutusyhtiö selvittää korvausvelvollisuutensa, tarkastaa vahingon tarvittaessa ja maksaa korvauksen vakuutusehtojen mukaisesti. Vakuutusyhtiöt tarjoavat myös vahinkoriskienhallintapalveluita kuten koulutusta ja teknisiä riskiselvityksiä vakuutettavista kohteista.

Espoon käyttämien vakuutusyhtiöiden tulee olla taloudellisesti vakavaraisia, hyvämaineisia ja niiden on kyettävä antamaan suurasiakaspalvelua sekä riittävää palvelua mahdollisen verkoston kautta myös ulkomailla esim. työ- tai opintomatalla oleville Espoon vakuutetuille. Kaupunki edellyttää myös, että vakuutusyhtiöllä on toimiva sähköinen asiointijärjestelmä.

3.2.4 Muiden yhteistyökumppaneiden käyttäminen

Vakuutusten kilpailuttamisessa, hankinnassa ja hoidossa on mahdollista käyttää vakuutusmeklaria tai konsulttia asiantuntijana. Vakuutusmeklari toimii vakuutusyhtiöstä riippumattomana asiakkaan valtuuttamana edustajana vakuutus- ja vahinkoasioissa, konsultti toimii asiakasta avustavana asiantuntijana.

Vakuutusten kilpailutukseen, vakuutettavien riskien hallintaan sekä vakuuttamiseen liittyviä projektiluontoisia erityispalveluita tarjoavat eri alojen asiantuntijat, joita on esimerkiksi vakuutusmeklariyrityksillä ja tilintarkastusyhteisöillä. Espoon kaupunki ei ole käyttänyt jatkuvassa vakuutushallinnassaan vakuutusmeklareiden tai -konsulttien palveluita.

3.2.5 Laki julkisista hankinnoista

Kaupunkikonsernin vakuutusten hankinnassa sekä vakuutusmeklarien ja -konsulttien käytössä noudatetaan lakia julkisista hankinnoista ja siinä määritellystä kilpailuttamisesta. *Kaupunkikonsernin vakuutuskokonaisuutta tai erillisiä vakuutuskoreja kilpailutettaessa hankinta ylittää kansallisen kynnysarvon ja on siten julkinen.* Vakuutusten kilpailuttaminen ja siihen liittyvästä valmistelutyö tehdään yhteistyössä kaupungin hankintakeskuksen kanssa. Yksittäisten vakuutuslajien muutosten sekä asiantuntijapalveluiden osalta tilanne vaihtelee, ja niiden hankintamenettely katsotaan tapauskohtaisesti kaupungin hankintaohjetta noudattaen.

4. Vahinkorahasto osana kaupungin vakuutuspolitiikkaa

Kaupungilla on vakuutusyhtiöistä ostettavien vakuutussopimusten lisäksi oma vahinkorahasto, jonka tarkoituksena on kattaa kaupungin takausvastuun perusteella maksettavat suoritukset, *kaupungin tai sen tytäryhteisön omaisuutta tai kaupungin tai sen tytäryhteisön vastuulla olevaa omaisuutta kohdanneet merkittävät vahingot sekä muut merkittävät vahingot joista kaupunki on vastuussa siltä osin kuin kaupungin vakuutukset eivät niitä kata tai kun vahingon määrä alittaa vakuutuksen vahinkokohtaisen omavastuun.*

Rahaston varojen käyttämisestä vahinkojen korvaamiseen päättää rahoitusjohtaja. Mikäli yksittäinen korvaus ylittää 500 000 euroa, korvauksen suorittamisesta päättää kaupunginhallitus. Vahingot korvataan vahinkokohtaisen 50 000 euron omavastuun ylittävältä osalta. Omavastuuta ei sovelleta takauksia koskeviin tapauksiin.

Vahinkorahasto noudattaa korvauskäytännöissään pääsääntöisesti samoja periaatteita kuin vakuutusyhtiö. Vahinkorahaston yhdyshenkilönä ja korvauspäätösten valmistelijana toimii vakuutusasiantuntija.

5. Vakuutuksista ja vahinkomenettelyistä tiedottaminen

Kaupunkikonsernin vakuutuksista, vahinkomenettelyistä ja vahinkorahastokäytännöistä julkaistaan tietoja ja ohjeita Essissä. Tietoja päivitetään vuosittain helmikuun loppuun mennessä. Lisäksi tietoa jaetaan

- kaupungin eri verkostojen ja ryhmien kautta (esim. talousjohtajien ryhmä käsittelee vakuutusasioita tarvittaessa)
- sekä omien että vakuutusyhtiöiden järjestämien säännöllisten koulutusten kautta, sekä
- organisaation eri tahojen pyynnöstä tarpeen mukaan.